

הבית של מר דארסי

כתב: אודי שפירא
צילמה: סיון סקריבנר

2

3

1

לחוויה שלה הם מצפים. כשמגיעים לבקר בבית האחוזת הוא לא מזכיר את הבית של מר דארסי בשום צורה. למעשה, החזית של הבית כיום די משעממת ולא מרשימה. הסיבה לכך היא שבסדרה בחר הבמאי לצלם את הבית מהזווית האחורית שלו ולא מחזיתו (ובצדק), וזה אומר שכדי לקבל את הרגע המיוחד שלכם עם הבית אתם צריכים למעשה לחצות אותו ואת הגנים הרשמיים שלו, ורק אחרי שתעברו את האגם הקטן תזכו בבת אחת לרגע המיוחד שלכם. האמת היא שזהו רגע מיוחד, גם אם לא צפיתם בסדרה, כי ליים פארק הוא בהחלט בית מרשים.

- 1 ליים פארק מהזווית המפורסמת שבה צולם בסדרה "גאווה ודעה קדומה".
- 2 הכניסה המודרנית לאחוזת ליים פארק היום. הרבה פחות מרשימה, לא?
- 3 מאחרי הגבעות מסתתר האגם שבו שחה קולין פירת', הלא הוא מיסטר דארסי.

בלב חבל צ'שייר שבצפון אנגליה, לא רחוק מהפארק הלאומי הראשון שהוכרז באנגליה, Peak District, שוכן לו בית האחוזת ליים פארק. אם אתם בני 40 פלוס, ברגע שתעיפו מבט אחד על הבית הזה סביר להניח שמייד תצהירו - זה הרי פמברלי, הבית של מר דארסי.

ככה זה, יש בתי אחוזת או טירות באנגליה שלא משנה כמה עשירה ההיסטוריה שלהם תהיה, הפקה אחת של סדרת טלוויזיה או סרט קולנוע מצליח, והם מייד יהפכו להיות הבית של מישהו אחר. זה למשל המצב בנוגע לטירת אניק שבגבול סקוטלנד, שהיא היום בית הספר של הארי פוטר, לטירת הייקלייר שבברקשייר שהפכה להיות דאונטון אבי, ולליים פארק שזכה לתהילת עולם בזכות סדרת הטלוויזיה מאמצע שנות ה-90 "גאווה ודעה קדומה" על פי ספרה של ג'יין אוסטיין.

מעריצי הסדרה יאלצו להתמודד עם סדרה של אתגרים לפני שיזכו

אם נצליח לרגע להתעלם מהסדרה, וממר דארסי, ליים פארק הוא למעשה ביתה של משפחת לי, או לפחות היה ביתה של משפחת לי מהמאה ה-14 ועד לאמצע המאה ה-20. קצת קשה להאמין, אבל החיבור של משפחת לי עם האחוזה העצומה התרחש בעקבות מאורע אחד בודד שהתרחש באחד מהקרבות המפורסמים ביותר במלחמת מאה השנים - קרב קרסי (Crecy).

מלחמת מאה השנים כללה סדרה של קרבות בין צרפת לאנגליה במאות ה-14 וה-15. בתחילת המלחמה הייתה השליטה בקרבות של האנגלים. זו הייתה התקופה של המלך אדוארד השלישי שהוביל את צבאו לניצחונות מדהימים על הצרפתים בזכות היתרון ההתקפי שהקנתה לו הקשת הארוכה. זה היה כלי הנשק הקטלני ביותר של ימי הביניים. הקשת הזאת שהגיעה עד לאורך של 1.80 מ', אפשרה לאנגלים לפגוע בצרפתים ממרחק של 300 מ', ואילו רובי הקשת הצרפתיים הגיעו לטווח של 150 מ'. הוסיפו לכך את העובדה שקשת אנגלי מקצועי היה מסוגל לשגר עשרה חיצים בדקה בדיוקנות קטלנית, ורובה קשת יכול היה לירות בערך שני חיצים בדקה (ודרש שני לוחמים ולא אחד), ותבינו למה האנגלים העדיפו לפגוש את הצרפתים בשדה הקרב ולא במצור.

במהלך הקרב הזה, שהתרחש בשנת 1346, ביקש המלך אדוארד השלישי "לשפשף" את היורש שלו הנסיך אדוארד, שזיכה בהמשך לתואר "הנסיך

- ① הגנים הפורמליים בליים פארק.
- ② מעריצי הסידרה "גאוה ודיעה קדומה" מוזמנים לחדר התלבשות להתאים את עצמם לביקור באחוזה.
- ③ בתוך גני האחוזה הלא פורמליים ניתן למצוא כמה מבני פוליו, פסלים ולהקות צבאים.

רוצים אתגר נוסף? אם צפיתם בסדרה, אז באחת הסצנות המפורסמות ביותר, קולין פירת', הלוא הוא מיסטר דארסי, קופץ לשחות באגם, וכשאלזבת בנט מגיעה לבית הוא מופיע מולה ספוג מים. מן הסתם אתם תטעו לחשוב שהסצנה הזאת צולמה באגם שנמצא מאחורי הבית, אבל זהו עוד תענוע של ההפקה, שהעריכה שלה גורמת לכם לחשוב ככה. אם תרצו לבקר גם באגם שבו קולין פירת' השתכשך תצטרכו להתכונן להליכה ממושכת בשבילי האחוזה, כיוון שהאגם המדובר נמצא בחלק אחר שלה (עם זאת, סביר להניח שתפגשו בדרך כמה להקות צבאים, זה יעניק לכם גמול נוסף לצעידה).

החוויה של מעריצי "גאוה ודיעה קדומה" תצטרך להישאר מחוץ למבנה האחוזה. הסדרה הופקה בשנת 1995, שהייתה גם שנת מעבר באחוזה. ניהול הבית עצמו היה בתהליך של העברה מעמותה שנוהלה על ידי המחוז המקומי אל ידי ארגון הנשיונל טראסט. זה כלל גם מעבר של רהיטים וחפצי אומנות, ולכן לא ניתן לצלם בתוכו סצנות. למרבה המזל, לנשיונל טראסט יש הרבה מאוד בתים אחרים שהיו מסודרים יותר, ועל כן כל הסצנות שהתרחשו בתוך מפרלי צולמו בבית אחד שנקרא סודברי הול, ששוכן במחוז דרבישייר, כ-60 ק"מ דרומית משם.

הנשיונל טראסט הוא הארגון המקצועי ביותר באנגליה בכל מה שקשור לניהול בתי אחוזה עתיקים, אבל לא פעם הוא סופג ביקורת על כך שהוא מתעלם מהאלמנטים הפופולריים שבבתים אשר אותם הוא מנהל. זה אחד המקרים היחידים שבהם אפשר היה לראות שההנהלה של הבית דווקא משתפת פעולה עם המעריצים שממשיכים להגיע גם 25 שנה אחרי. אחת האטרקציות המענגות ביותר בבית היא חדר התלבשות שלו, שבו כל המעריצים יכולים למצוא בגדים ג'ורג'יאניים תקופתיים, ולהשיג לעצמם כמה תמונות מיוחדות למזכרת.

כדי לשמור על כושר בימים קרים, תוכלו למצוא היום תערוכה שכוללת מומיות של חיות ממצרים, מזכרת מתאוות האספנות של בני המשפחה בתקופה הוויקטוריאנית.

סבב השיפוצים המשמעותי הראשון של ליים פארק התרחש בשנות ה-20 של המאה ה-18. באותה תקופה התחיל להתפרסם באנגליה סגנון ארכיטקטוני שנקרא ניאו פלדיאן, שהחליף למעשה את זרם הבארוק שמעולם לא באמת הצליח לתפוס פופולריות בממלכה. הסגנון החדש שאב את ההשראה שלו מהארכיטקטורה הרומית. מי שהביא את הסגנון לאנגליה היה הרון בורלינגטון, ריצ'רד בוייל שמוכר עד היום בכינוי שלו "הרון הארכיטקט".

משפחת לי החליטה שאם הולכים על סגנון בנייה איטלקי, אז כדאי כבר לשכור אדריכל מארץ המגף, שיעשה את זה כמו שצריך. לשם כך הובא לאנגליה ג'יאקומו ליאוני, והוא עשה עבודה כל כך מדהימה עד שליים פארק הפך להיות סוג של מודל לחיקוי שהועתק בעשרות אחוזות נוספות באנגליה.

סבב הבנייה המשמעותי האחרון בליים פארק התרחש, כמו תמיד, בתקופה הוויקטוריאנית. למרבה המזל, הארכיטקט האנגלי לואיס וויט, שהיה אמון על העבודות, דבק באסטרטגיה של שימור העבר, והוא לא שינה הן את האלמנטים האליזבתניים של ליים פארק והן את רוב החלקים החיצוניים של ליאוני. המשימה העיקרית של לואיס וויט הייתה להתאים את החדרים הפנימיים באחוזת החיים המודרניים של אותה תקופה, ואת האחוזת עצמה לדרישות החיים הוויקטוריאניות שעסקו בהפרדה המוחלטת שבין ה-upstairs ל-downstairs. מאחר שהעבודה שלו שומרה אף היא בקפידה, ניתן היום במהלך הביקור באחוזת לבחור לערוך סיור מצוין בעולם של ה-downstairs, שבמסגרתו אפשר ללמוד

השחור". הנסיך היה בסך הכול בן 15, ולכן הופקדו כמה אבירים לשמור עליו במהלך הקרב, אחד מהם נקרא תומס דנירס.

לצרפתים הייתה עדיפות מספרית של שלושה לאחד על האנגלים, והם ניסו בכל הכוח להגיע אל הנסיך הצעיר. בשלב מסוים של הקרב הם הצליחו להגיע מספיק קרוב אליו בשביל שאחד האבירים הצרפתים יצליח להשתלט על הדגל שלו. זה נשמע לכם אולי אקט סמלי בלבד, אבל בשדה הקרב דגלים שימשו גם לתקשורת בין הכוחות, ולכן זה היה מהלך הרסני שפגע במלך ובמורל האנגלי. תומס דנירס היה האביר הראשון שהתעשת וזינק על הצרפתי שלכד את הדגל, ובמכת חרב אחת כרת את ידו של הצרפתי שאחזה בדגל, ובכך החזיר אותו לרשות האנגלים.

המעשה הזה גרם למלך אדוארד השלישי להעניק לו בתום הקרב את כל השטח שיהפוך להיות אחוזת ליים פארק. לבנו של דנירס (שאף הוא היה אביר שהשתתף בהצלחה במלחמות מאה השנים) הייתה רק בת שהייתה נשואה לאביר אחר ששמו היה פיטר לי, וכך הגיעה האחוזת אל המשפחה בשנת 1388. אגב, אותו מאורע משמעותי בשדה הקרב מצא את דרכו גם אל הסמל של המשפחה, ועד היום משפחת לי מתהדרת באחד מהסמלים המשפחתיים הכי מצמררים שיש, יד כרותה שאוחזת בדגל.

כמו משפחות עתיקות רבות, גם משפחת לי בנתה את ביתה לאורך כמה תקופות מרכזיות. האחוזת שאנחנו רואים היום החלה להיבנות בסוף תקופת המלוכה של אליזבת הראשונה. המאפיינים העיקריים של אותה תקופה, שכוללים חצר פנימית מרובעת בתוך הבית וחדר ארוך במיוחד שנקרא "הגלריה הארוכה", הצליחו לשרוד את שני סבבי השיפוצים שהתרחשו במאה ה-18 ובתקופה הוויקטוריאנית. בגלריה הארוכה, שמטרתה המקורית הייתה לאפשר לבני המשפחה לצעוד הלך ושוב

- ① בגנים הפורמליים של ליים פארק ניתן לראות הרבה מבקרים בתלבושות תקופתיות.
- ② ה-Drawing Room של ליים פארק, שאליו פרשו הנשים הוויקטוריאניות אחרי ארוחת הערב.
- ③ גרם המדרגות המרכזי בליים פארק.

שלה אחרי שלא הייתה מסוגלת לעמוד בתחזוקה שלו ובתשלום מיסי הירושה, הם לקחו את הספר איתם, אבל בתחילת שנות האלפיים הם החליטו להחזיר אותו אל האחוזוה, וכיום הוא מוצג למבקרים.

מאחר שליים פארק שוכן במרחק של כ-20 ק"מ בלבד מהעיר מנצ'סטר, הוא בהחלט יכול להיכנס למפת התיירות של המבקר הישראלי. יש טיסות ישירות מנתב"ג למנצ'סטר, ויום טיול באחוזוה בהחלט יכול להתאים גם אם אתם מתכננים חופשה משפחתית.

אם אתם מתכננים לבקר במקום, כדאי שתדעו שהאחוזוה העצומה הזאת מחולקת היום לשני חלקים עיקריים. חלק אחד של הפארק כולל את הגנים הלא פורמליים, ואליו הוסיפו גם גן משחקים נרחב ועשיר לילדים וכן מסעדה. החלק הזה פתוח לציבור ללא תשלום, והוא כולל בתוכו גם קילומטרים רבים של שבילי הליכה. החלק השני כולל את בית האחוזוה עצמו ואת הגנים הפורמליים המרשימים שלו, והכניסה אליו בתשלום (אלא אם אתם מנויים של הנשיולן טראסט, וכדאי שתדעו שניתן לרכוש מינוי מיוחד קצר מועד לתיירים).

אם אתם מעוניינים לקבל מידע נוסף על הבית, ולגלות עוד סיפורים על הדמויות המרתקות שחיו בו, כולל קולונל פיטר לי מסוף המאה ה-18 שמעולם לא התחתן אבל הצליח להוליד שבעה ילדים משבע נשים שונות, אתם מוזמנים לבקר באתר שלנו www.chasingcastles.net. בנוסף, אתם מוזמנים גם לעקוב אחרי עמוד הפייסבוק שלנו "רודפי הטירות".

④ אחוזת ליים פארק עדיין מרוהטת ומקושטת בחפצים של משפחת לי שחיה בה מהמאה ה-14 ועד למאה ה-20.

על סגנון החיים ועל דרישות העבודה המפרכות של משרתים באחוזוה במאה ה-19.

כיום ליים פארק עדיין מלא בחפצי האומנות וברהיטים שאספה משפחת לי במאות השנים שבהן היא חייתה באחוזוה. אחד האוצרות המרשימים ביותר שניתן לראות באחוזוה הוא ספר תפילות שהודפס על ידי ויליאם קקסטון. קקסטון היה האנגלי שהביא לאי את מכונת הדפוס הראשונה באמצע המאה ה-15. את ספר התפילות הזה הוא הדפיס בצבעים בשנת 1487.

ספר התפילות הזה נקרא Missal, והוא כולל הסברים על תפילות וגם על אורח החיים הקתולי. הספר הגיע למשפחת לי בשנת 1508, שנה לפני הכרתו של הנרי השמיני. בתקופתו של הנרי עברה המדינה מהפך דתי. אנגליה התנתקה מהוותיקן בתהליך שנקרא כיום הרפורמציה. המלך רצה להחליף את הספרים הקיימים בספרים חדשים שמתאימים לאג'נדה שלו, וספרים רבים מהסוג הזה הושמדו, מה שהופך את הספר הזה לנדיר במיוחד. בשנת 1946, כשהמשפחה נאלצה לעזוב את הבית

